СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 300. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 27-го грудня 1939. No. 300. Jersey City, N. J., Wednesday, December 27, 1939. VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РІЗДВЯНІ СВЯТА В АМЕРИЦІ

ВАШИНГТОН. — Ціла столиця, а з нею Америка, гідно відсвяткували цього року Різдво Христове. Нація була під тим приємним враженням, що свято може святкувати серед традиційного гамору й блеску, в той час, коли більша частина великих европейських столиць мусіла святкувати в затемненні, зо страху перед налетом ворожих літаків.

Так як минулих літ, так і цього року, добродійні інституції постарались про те, щоб не було підчас свят голодних людей. В Ню Йорку міський добродійний департамент видав для вбогих людей 11,000 обідів, зготованих з курок. Інші організації, як Армія Спасіння, видали також тисячі обідів, зготованих з індиків. Вязні по тюрмах дістали индичі обіди і їли того дня стільки, скільки бажали.

По церквах священики виголошували проповіди, підкресляючи потребу доброї волі серед людей. Коли буде добра воля, зникне ненависть і жадоба пімсти, настане на світі мир, говорили душпастирі.

ЕКОНОМІЧНА ПОПРАВА В АМЕРИЦІ.

ВАШИНГТОН. — Секретар Гапкінс заявив, що минулого року економічне життя Америки значно поправилось. Назагал, поправа наступила на 20%. Причиною цеї поправи є головно воєнні замовлення европейських країв. Тому з тою поправою треба бути обережним і треба довести до того, щоб вона приняла сталий характер, говорив Гапкінс. Воєнні замовлення, хоч безпосередно звернені до ріжних фабрик сталі і виробу зброї та амуніції, мають загальне додатне значіння. Бо згадані фабрики з черги замовляють ріжні продукти по інших фабриках, даючи й іншим фабрикам заняття і збільшуючи в той спосіб покупну силу широкого загалу.

ЗАКУПНА ЛІТАКІВ.

ВАШИНГТОН. — Англія і Франція дотепер замовили в Америці коло 4,000 воєнних літаків. В достовірних джерелах говорять, що ті закупна в короткім часі подвояться. Бо згадані держави є далі того переконання, що перевага в повітрі буде рішати про вигру в війні і що в будучому в повітрі розіграються ще дуже великі битви. Европейські краї високо цінять американські найновіші моделі гончих літаків, які роблять по 400 миль на годину.

АМБАСАДОР ПРЕЗИДЕНТА ДО ВАТИКАНУ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт заявив, що висилає до Ватикану як свого особистого представника Майрона Тейлора, уступилого предсідника Юнайтид Стіл Корпорації. Тейлор матиме титул амбасадора, але без теки. Ціллю цеї висилки є добра воля президента Рузвелта співпрацювати з Ватиканом в напрямку осягнення замирення на світі. Тейлор є єпископальної віри.

ПРЕЗИДЕНТ НЕ ПОХОЧУЄ ТРЕТІЙ РАЗ КАНДИДУВАТИ.

ВАШИНГТОН. — Найближчі приятелі президента говорять, що він не дуже похочує третій раз кандидувати. Та водночас вони зазначують, що під натиском подій, він готов іще змінити свою думку. Колиб, одначе, він таки відмовився втрете кандидувати, то в обох політичних партіях готово появитись множество інших кандидатів. Замітним є це, що в останніх днях назвище нюйорського посадника Ля Ґвардії почало звучати серед деяких політичних кол, як можливого кандидата на президента.

БОРОТЬБА СЕРЕД ҐЕНҐСТЕРІВ.

НЮ ЙОРК. — Бувшого спільника ґенґстера Артура Флеґенгаймера, відомого під назвищем „Доч Шульц", Вінцента Конґра, знайдено замордованого на одній опустілій парцели в Бронкс. На шиї він мав тісно замотаний дріт. А також голову і обличчя мав до непізнання поґаратані молотком. Його ідентичність відкрили щойно по відтиску пальців. Поліція мала його відтиски на складі. Трупа його відкрив песик одного чоловіка, що живе в тій околиці.

ЯПОНЦІ ХОЧУТЬ ДОГОВОРУ З АМЕРИКОЮ.

ВАШИНГТОН. — Японський амбасадор Горінучі, сказав, що в Японії є щире бажання дійти до нового торговельного договору з Америкою, але цей договір мусить апробувати мілітарний штаб. Внаслідок війни Японії з Китаєм всі важніші справи рішає штаб армії. Тепер спеціяльна комісія з боку японського міністерства закордонних справ виїхала до головного японського штабу в Китаю, щоб разом виробити проєкт такого договору, говорив Горінучі.

459 СМЕРТЕЙ ЧЕРЕЗ СВЯТА

За обчисленнями новинкарської аґенції „Есошіейтид Прес", 459 осіб згинуло наглою смертю через свята.

З того числа 317 осіб загинуло в ріжних комунікаційних випадках; з них лише 10 у залізничих випадках, отже решта в автомобілевих. Найбільше випадків було в стейті Ілінойс, бо аж 43. 16 осіб поповнило самогубство в день Різдва.

КАТОЛИКИ ГАСЯТЬ „БАПТИСЬКИЙ" ПОЖАР

Католики, зібрані в своїй церкві в Іст Пембровку, Ню Йорк, на різдвяну відправу, почули пожарний дзвін і вийшли всі гасити огонь. Показалося, що горіла баптистська церква. Католики погасили огонь і вернулися до своєї церкви.

ВИБУХ ЛЬОКОМОТИВИ

До електровні в Чокто, Оклагома, підїхала льокомотива, щоби лишити ваґон вугля. Як льокомотива задержалася коло складу вугля, вона нагло експльодувала з такою силою, що з неї лишилися на місці лише колеса. Машиніст і пічкур згинули на місці. Причини вибуху невідомі.

ЧЕТВЕРТИНА НАСЕЛЕННЯ КАНАДИ НЕ МАЄ ЗА ЩО ЛІКУВАТИСЯ.

Д-р Флемінґ, декан лікарського факультету в монтреальськім університеті, сказав у докладі, що 25 процентів канадійського населення мусять обходитися без лікарської опіки, бо не має чим заплатити лікареві, шпиталям і аптикарям. 25 процентів канадійського населення є членами родин, яких річний прихід сягає від $950 униз. Такий прихід ледви вистарчає на нужденне життя, отже на поживу, одежу і мешкання. Ті люди є нездібні платити лікарям за лікування.

СТАЛІН—БЕНЕШ

МОСКВА. — З давньої приязні Сталіна й Бенеша вже нічого не осталo. Через натиск Німеччини покинув Москву чехословацький посол Зденек Фірлінґер, що походив з часів великої дружби між Чехословаччиною Бенеша і Советами Сталіна. Посол відїхав до Франції, яка не визнає як Сталін, „Протекторату Чехії й Моравії". За те націсти мають відплатитись Советам тим, що не визнаватимуть у будучому леґального уряду Фінляндії, а тільки той, що його наставила червона Москва.

ЯК ДОЖИТИ ГЛИБОКОЇ СТАРОСТИ?

На саме Різдво минуло Робертові Ґрейемові з Торонта сто літ. Він святкував свята й вродини з своєю 77-літньою жінкою й двома дітьми. На запит репортерів, як почуваєть-ся, Ґрейем сказав: „Як я можу почуватися зле, коли я щойно напився джину?" Він їв обід своїми зубами й їв усе, що жінка поставила на стіл. Своє зоровля й довговічність приписує праці й чистому повітрю.

ДИВНИЙ ВИПАДОК

Один хлопець з Мавнт Табор, Вермонт, стріляв до цілі з хатньої рушниці, яку він дістав на Різдво. Дрібна куля полетіла поза ціль і вбила на місці 4-літнього Роберта Мерова, що спускався з горба на санках. Розслід поліції показав, що куля відбилася від одного нагробника й попала хлопчині в горло.

СТРІЛЯНИНА ПІДЧАС РІЗДВЯНОГО ОБІДУ

На поліційну стацію в Вустері, Месечузетс, зайшла в Різдво зполудня пані Стела Джейкс і заявила, що вона щойно пострілила свого чоловіка й його приятеля, Едварда Герцлера, в домі цього останнього, підчас Різдвяного обіду. Вона заявила поліції, що хотіла пімститися на своїм чоловіці за залицяння до пані Герцлерової; вона стріляла й до Герцлерової, але не попала.

Оба чоловіки, ранені важко, лікуються в шпиталі.

ЯК ПОБАЧИТИ ДІТИ?

ЛОНДОН. — Отсе питання було цього Різдва найважніше для тисячів батьків і матерей, яких діти вивезено з Лондону на далеку провінцію, щоб охоронити перед нещасливими випадками з приводу німецьких летунських налетів.

ЛІТАК НАЛЕТІВ НА РАДІОВУ ВЕЖУ

Ґейл Фенвик, студент авіяції, налетів підчас летничих вправ на вежу радіової стації в Колвер Сити, Каліфорнія. Від зударення літака з 450-ох стіп високою вежею літак утратив на місці одно крило й впав яких 200 стіп від вежі.

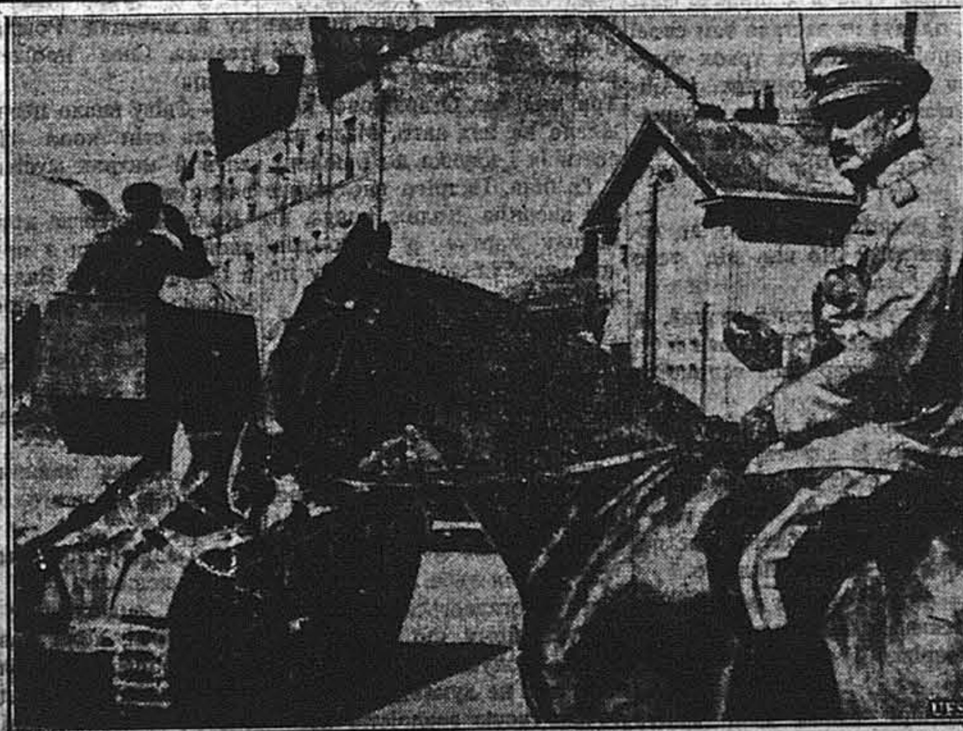
Джозефові Милерові, 21-літньому студентові летництва з Іст Лендсдовну, Па., перестав працювати мотор, як він був на висоті 500 стіп. Він пробував осісти легко на землю, але літак пішов виворотами. Не дивлячися на те, як літак упав на полі, Милер висів з нього власними силами. Його відставлено до шпиталя, де лікарі ствердили, що поза легкі задразнення він не має ніяких покалічень.

СТОЇТЬ ЗА ОБНИЖЕННЯ ВАРТОСТИ КАНАДІЙСЬКОГО ДОЛЯРА.

Щоб можна лекше збувати канадійські фармерські продукти поза границями Канади, онтерійський премієр пропонує знижку вартости канадійського доляра. Він сказав, що великі закупна воєнних матеріялів у Злучених Державах цілком певно принесуть із собою знижку вартости канадійського доляра. „Чому отже не зробити ту знижку нам самим, ще поки вона самасобою прийде?" — сказав п. Гепбирн.

ПОМІЧ В ОДЕЖІ ДЛЯ ВБОГИХ

ВАШИНГТОН. — Адміністрація розглядає плян, на основі якого вбогим родинам будуть видавати на картки бавовняну одежу, подібно, як на картки вже видають харч. В той спосіб вбогі дістануть піддержку, а на складах зменшатисьме надпродукція.

ФІНСЬКИЙ КОМАНДАНТ КАРЛО ҐУСТАВ МАНЕРГЕЙМ
на перегляді фінських військ, що відходять на фронт проти Росії.

ТІЛЬКИ ЇХНЯ ПОБІДА ПРИНЕСЕ ДІЙСНЕ ЗАМИРЕННЯ, КАЖУТЬ АЛІЯНТИ

ПАРИЖ. — Французька преса поставилась дуже прихильно до мирових заходів Папи і американського президента Рузвелта, що для цеї цілі назначив навіть при Ватикані свого особистого заступника М. Тейлора як амбасадора. Вона підкреслює, що з тих заходів виразно виходить, що як Папа так і през. Рузвелт стоять „по стороні ангелів", а це значить „по стороні аліянтів". Та, зазначує преса, те, чого бажають Папа і през. Рузвелт, себто трівкий і справедливий мир, може бути здобуте тільки тоді, коли аліянти віднесуть повну побіду над Німеччиною.

ДЕ ВАЛЕРА ДОРАДЖУЄ ЗАРАЗ ГОДИТИСЬ.

ДАБЛИН. — Ірляндський премієр міністрів Імон де Валера візвав через радіо воюючі сторони скликати негайно мирову конференцію і таким способом вирівнати непорозуміння. Тепер іще час на те, казав де Валера, бо як війна затягнеться, то цілковите виснаження, в якому знайдуться обидві воюючі сторони, витворить таке оґірчення, озлоблення, а також і таке взаїмне упередження, що не буде місця на добру волю, без якої знову неможливе справжнє замирення.

СТАЛІН І ГІТЛЄР — У ВІЧНІЙ ПРИЯЗНІ.

МОСКВА. — Відповідаючи Гітлєрові на привіт, надісланий з нагоди 60-ліття уродин, Сталін підкреслив, що дружба Советів з Німеччиною є запечатана спільно пролятою кровю для добра спільної справи і тому треватиме во віки вічні . . .

КАЖЕ, ШО ТЯЖКО ПОКАРАЄ НІМЕЧЧИНУ.

ПАРИЖ. — Польський уряд заповів, що як тільки аліянти виграють війну, то націсти грубо заплатять за ті кривди, які завдали Польщі, зокрема за насильства, поповнювані над поляками, що є тепер під німецькою окупацією.

ДАЛЯДІЄ ПРО ПОЛЬЩУ.

ПАРИЖ.— Французький премієр Далядіє згадав у своїй радіовій промові, виголошеній з нагоди Різдва, також і Польщу. Казав, що Франція ніколи не забуде за польські терпіння, за знищену Варшаву і голодуючих польських жінок і дітей.

ЩЕ ПРО ГІТЛЄРІВСЬКУ ПОЛЬЩУ.

БЕРЛІН. — Виходить на таке, що властиво ще досі націстична тлада не має певного пляну щодо Польщі. Тепер кажуть, що Гітлєр є таки за створення польської незалежної держави, але та малаб тільки 13,000,000 мешканців. Обіймалаб округи: варшавський, люблинський, келецкий і краківський. З окупованих польських територій доходять самі сумні вісти, бо всюди голод, нужда і безробіття. Кажуть, що ціле життя так якби завмерло.

СОВЄТИ ЗВІЛЬНИЛИ 22 ПОЛЬСЬКИХ АРИСТОКРАТІВ.

ВАРШАВА. — Князь Януш Радивил і 21 членів цеї аристократичної польської родини, що були захоплені советськими військами, зістали звільнені й вертають до Варшави. Совєти звільнили їх на просьбу італійського короля. Про тих Радивілів, що мали величезні добра на українських землях, головно на Волині, писали, що їх большевики розстріляли, бо вони ніби мали ставити опір сосєтській армії. Виявляється, що це неправда. Їх большевики інтернували в Шепетівці, а князя Радивила вивезли до Москви. Тепер Сталін випустив їх усіх на волю.

В ІРЛЯНДІЇ НЕСПОКОЇ.

БЕЛФАСТ (Північна Ірляндія). — Ціла північна Ірляндія повна ріжних революційних чи терористичних актів, включно до вогню, викликаного ірляндськими революціонерами в тюрмі. Все це є ділом Ірляндської Републиканської Армії, себто терористичної орґанізації, яка не погоджується з поділом Ірляндії на дві половини, з яких одна далі визнає анґлійського короля. Революціонери є за цілковите обєднання краю в одну ірляндську республику. Імон де Валера є проти терористичної акції, але визнає, що те, що поділено Ірляндію на дві части є зле, але сам він не знає „практичної розвязки" цього лиха.

ПОДБАЛИ ЗА БЕЗДОМНИХ.

ПАРИЖ. — В Франції святкували всюди Різдво з радістю, а при тому памятали за тих, що через війну мусіли покидати свої доми. Це головно евакуовані з Альзації й Льотаринґії. Для них всюди збирано дарунки, головно для дітей. Американський Леґіон святкував Різдво в Галі Першінґа. Всі поприходили на свято з дітьми, для яких навезено цілу гору ріжних забавок. Діти бавились ними, але по святі забрано усі забавки на вози і відвезено в дарунку для бідної дітвори, головно для тих, яких батьки мусіли покидати рідні сторони.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published raily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

РАДЬТЕ І РІШАЙТЕ

Хто читає наш часопис і вдумується в те, що ми пишемо про потребу замирення нашого громадянства, добре зробить, коли поділиться зо своїми думками на ту тему зо своїми сусідами і знайомими. І хай порушить ці справи, які є в його голові і в його серці, на зібранні свого товариства, до якого належить. Бо коли так поступатиме багато осіб, тоді по всіх наших громадах і парохіях, по всіх наших товариствах і клюбах, піде розмова про таку справу, якої добра розвязка вийде нам усім на користь і скріпить усюди наше народнє життя.

Знаємо, що ця справа обертається тепер довкола Всеукраїнського Національного Конгресу. Вже те, що передумовою вступу на цей конгрес є вимога застановити хоч на якийсь час братовбивчу боротьбу, вважаємо добром. Бо так є навіть на війні, між ворогами і чужими народами, що заходять нераз такі обставини, що вони погоджуються хоч на хвилеве завішення зброї, використовуючи його на те, щоби припинити пролив крови і дійти до якогось порозуміння. А коли таке буває можливим між усіми цивілізованими народами, а навіть і між дикунами, то чи це не має бути можливим між українцями в Америці? Думаємо, що навіть у такому випадку, коли би були між нами осібняки вже цілком збочені, які не відчувалиб потреби навіть хвилевого замирення, то й це не повинно знеохочувати нікого від праці над таким замиренням. Це неможливе повірити, щоб наш загал попер тих, що руйнують заходи до згоди. Не можливо подумати, щоб руїна могла взяти ще й тепер верх над працею, що змагає до обєднання нашого громадянства. Тому саме треба всім нашим громадянам негайно сказати своє тверде слово, щоб опаматати руїнників. Серед нас мусить наступити замирення і мусить бути приспішена нова зорганізована допомога Україні, яку нам треба тепер заступати і боронити, тут і в Европі. Та справа є така важна, що вона мусить заставити всіх нас до всіх можливих уступок, щоб чимскорше стануть разом до спільної великої акції оборони України.

Тому кожний і кожна з нас до праці! Кожна організація, кожне товариство, кожне братство, кожне сестриство, кожний клюб, кожний хор, кожна читальня. Всі ми, більші чи менші, яких не булиб політичних чи релігійних переконань, якщо ми є за самостійну, від нікого незалежну, рідну українську державу, ставаймо в один ряд. Кожний з нас як рівний з рівним. І вибираймо, кого захочемо, щоби був виразом нашої волі. Хто є за це, хай збирає своє товариство чи громаду на нараду і хай там виявляє свою думку. Коли йде про нас, то ми є за один Всеукраїнський Національний Конґрес в Америці й за одну репрезентацію американських українців для справи оборони України тут в Америці й в Европі. Хто є за те, хай подає свій голос, щоб усі знали, хто й що думає.

КУПЕР ПРО ЗЛУКУ КОМУНІСТІВ З НАЦІСТАМИ

Перебуваючий у Канаді Алфред Доф Купер, бувший перший лорд Британської адміралції, відомий державний муж і політик з консервативного табору в Англії, мав в Отаві, столиці Канади, цікавий доклад. Хотів пояснити, що пхнуло комуністичну Москву шукати тіснішого звязку з націстичною Німеччиною. Зо слів Купера виходить, що їх зблизив до себе спільний ворог, а тим ворогом є — свобода. Як комуністи так і націсти здають собі справу з того, що вони в дійсності мають більшого ворога як один одного, яким є свобода людини в світі. Доки цей спільний ворог не буде розгромлений, ані комунізм ані націзм не можуть мати надії на успіх поширення по світі. Вони знайшли вкінці одну спільну точку, казав Купер. Далі заповів він у своїм докладі федерацію европейських держав, в якій кожна з тих держав, що стануть членами тої федерації, будуть приневолені зректися частинно своєї державної суверенности. Такий буде вислід війни. Ця федерація буде зпочатку обмежена лиш до европейських держав.

Перше питання, яке поставлено Куперові з авдиторії, було, чи на його гадку в тій війні Советська Росія дасть активну поміч Німеччині. На це питання відповів Купер дуже осторожно. Він сказав, що на його особистий погляд, бо він не має ніяких спеціяльних інформаційних джерел, Советська Росія не дасть націстам такої помочи в війні. Якщоб одначе вона зробила це, то лиш у такім випадку, коли буде переконана, що це її самій вийде на велику користь

НІМЕЦЬКІ Й МОСКОВСЬКІ ІНТРИҐИ В БОЛГАРІЇ

Болгарія, хоч малий край, бо всього числить від пятьох до шістьох міліонів мешканців, проте стає важним тереном, де схрещуються інтереси (а тимсамим і інтриґи!) кількох держав, головно тих, що мають якісь наміри відносно Балкану.

Тими державами є впершу чергу Німеччина й Москва. Німеччина мала здавна свої „симпатії" в Болгарії, головно з часів останньої війни, коли то Болгарія воювала по боці Німеччини, Австро-Угорщини й Туреччини проти антанти.

По війні Болгарія станула, як багато інших народів і держав, на т. зв. ревізіоністичному становищі, домагаючися від Греції та Румунії звороту своїх територій. Як відомо, трактатом у Нейлі 1919 р. від Болгарії забрано провінцію Добружу (Румунія), а Греції дісталося побережжя над Еґейським морем. Під тим кутом, цебто за привернення тих територій, ведеться ціла заграничfață й внутрішня політика Болгарії. Влекшує її той факт, що Болгарія, в противенстві до своїх сусідів, не має цілком національних меншин.

Розуміється, що найбільші претенсії Болгарії звернені проти Румунії. Німеччина дуже спритно використовує цей факт (подібно, як польсько-українські відносини). Коли донедавна німці тішилися сяким-таким успіхом, то тепер, із заснуванням нових ситуацій, вони значно оживили свою активність у Болгарії.

До цього причинився німецько-большевицький пакт. Німці використовують на всі боки московську поміч. Болгари вважають себе „повнокровними" словянами, більше як самі москалі та серби, й тому вони дуже захоплені всесловянськими ідеалами. Москва, як найбільша словянська спільнота, уходить в Болгарії за „словянську матку" (маму). Очевидно, що Москва, будь вона біла чи червона, використовувала ці привілеї „словянської мами", раз виступаючи як носій словянської ідеї, другий раз знову як „оборонець" словянства перед ґерманізмом. Зокрема зручно використовувала Москва свою „оборону" православя. Коли мова про московсько-болгарські відносини, то вони тим сердечніші, що це Москва була на „хрестинах" болгарської незалежности. На найкращій площі столиці Болгарії, Софії, є поставлений памятник московському „цареві визвольникові".

Чужинця, головно не-словянина, коли він приїжджає до Болгарії, дуже вдаряють два факти. Перше, це „кирилиця", яку дуже тяжко відріжнити від московської азбуки, головно чужинцеві, що знає тільки московську мову. Друге, це однострої болгарської армії, які буквально такі самі, як однострої бувшої царської армії.

Московський комунізм, саме тому, що він „словянський", знаходить особливо теплий відгук серед безземельних болгарських селян, головно тих, що належали колись до партії відомого Стамбулінського. Одним словом, нині говориться в Болгарії вже не тільки про вплив Москви в Болгарії, але про атракцію всього, що московське.

Після злуки Гітлера зо Сталіном Москва ще більше посилила свої зусилля в тому напрямі. Останні відомості переконують нас, що Берлін затвердив за Сталіном Болгарію як „смугу московських інтересів та акцій". Як Берлін так і Москва готові тепер через Болгарію натискати на Румунію з куди більшим успіхом. Доходять відомості, що останніми часами активізується значно ще й македонська революційна орґанізація (ВРМО — „Внутрішня Революційна Македонська Орґанізація"). Вістря її звернене тепер головно проти Туреччини. І є певні підстави думати, що Німеччина піддержує македонців проти Туреччини. Супроти цього є можливим, що Болгарія стане незабаром разом з Румунією театром нових подій, де в головних діях виступлять Гітлер і Сталін, окремо, або разом.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

БЛАГОРОДНІСТЬ

На тлі понурої, кривавої війни, час до часу можна подибати і радісні події, які все-таки відріжняють чоловіка від звірів і навівають людей вірою у краще будуче. Тими відрадними хвилинами є гарний спортовий дух серед деяких воюючих сдорін.

Ось читали ми, як з почестями ховали анґлійці німецьких летунів, зістрілених на їх землі. Для них вони виставили почесну сторожу власних летунів. Читали ми також про гарну поведінку капітана німецької субмарини, який, хоч розбив анґлійський корабель, пильнував анґлійських моряків, урятованих на лодках, аж поки не наспіла поміч. Він тим наражав себе на велику небезпеку.

Проте людяна прикмета взяла верх на жорстокістю і безоглядністю війни. Читали ми також, як на похорон убитих німецьких моряків в Монтевідео анґлійські воєнні кораблі вислали почесну жалібну делеґацію, зложену зо своїх моряків.

А тепер подають ґазети, що анґлійська ґазета в Монтевідео, редаґована й удержувана анґлійцями, надрукувала статтю, в якій дуже вихвалювала капітана затопленого недавно німецького воєнного корабля „Ґраф Спе", Лянґсдорфа. Та ґазета називала капітана хоробрим, добрим вояком, а при тім шляхотним, людяним. Не треба забувати, що той сам капітан наїздив на торговельні анґлійські кораблі і затоплював їх.

Але, затоплюючи їх, той сам капітан таки не забув про свої обовязки супроти людяности, супроти власної совісти. Він велів морякам і капітанам затоплених кораблів сідати на лодки і переїздити на палубу його корабля. Там вони ставали вязнями німців. Та хоч були вязнями, проте капітан Лянґсдорф поводився з ними дуже гарно, давав усе, що потрібно було до життя, а навіть запускався з ними в приязні розмови. З одним анґлійським капітаном він навіть добре сприятелювався.

Отож анґлійці, яким капітан Лянґсдорф затопив девять торговельних кораблів, за ту його людяність тепер хвалять його і прилюдно висказують за ним жаль.

Мимоволі лине наша думка до наших національних ворогів, до поляків, москалів, чи хочби чехів та румунів, не згадуючи вже про мадярів. Чи виявляють вони до нас бодай дрібку того джентельменства, яке виявляють собі взаємно німці, анґлійці, чи французи? Як поводилися чехи в моменті, як вони вже були розгромлені, а на руїнах їх держави українці пробували собі створити маленьку державу! Як поводились мадяри, вдершись до тої маленької держави! Як поводились поляки, коли їх держава з ґрукотом валилась! Як поводились у Великій Україні москалі та як поводяться вони тепер, вдершись на західньо-українські землі! Як поводяться вони з 50 разів меншими фінами!

У наших наїзників годі дошукатись шляхотного вчинку. Недаром вони в такий соромний спосіб провалюються один за другим.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

М. М. Філядельфія, Па. — Так, мусите вибирати перші папери.

Г. К. — Допис був поміщений у тому часі, як Ви допитували. Як треба пождати два чи три тижні, то це є природнє явище в таких часах, коли відбуваються по громадах Листопадові Свята, чи Шевченка і т. п.

Г. Д., Степлетон, Н. Й. — На те, що новий польський уряд хоче баламутити світову опінію тим, що хоче взяти якогось „українця" до своєї „народової ради", знаємо і це знають також і наші люди в Парижі. Та роблять, що можуть, щоб справу вияснити.

Й. К., Гемтремк, Міш. — Подайте, звідки Ви взяли ті відомості про Коломию, де, в якій книжці чи ґазеті вичитали?

З „ОБЄДНАННЯ".

Згідно з рішенням Восьмого Конґресу Обєднання Українських Орґанізацій в Америці й ухвалою екзекутиви „Обєднання" з 9. грудня 1939 р., подаємо до загального відома українського громадянства, що в ДНЯХ 16 і 17 БЕРЕЗНЯ 1940 Р. відбудеться в Ню Йорку, в галі готелю Пенсилвенія

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНҐРЕС

до участи в якому запрошуємо всі наші громади, парохії й наші національні орґанізації в Америці з тим, що кожній з них прислугує право вислати на конґрес двох делеґатів. На тому Конґресі має бути вибраний Верховний Репрезентаційний Провід Американських Українців. Повідомляємо, що буде покликаний „Обєднанням" окремий Комітет, якого завданням буде переговорювати з такими українськими народніми установами і часописами в Америці, які хотілиб ставити якісь особливі вимоги щодо їх участи в Всеукраїнському Національному Конґресі.

ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

Бернар Нагон.

БАСЬКІЙСЬКА НІЧ

У гарному однострою митного урядовця вийшов Домінік Лякрут із митниці в Сен Етієні де Бальґорі. Ніч була темна, небо вкрите тяжкими хмарами. Домінік поспішав скоро вперед, ішов до Марії Оґарзінової, до якої залицявся. Її хатина була в ярі гори Іспергі, при самій еспанській границі. Чоловік її Педріто, що нібито торгував кіньми, частенько лишав її саму.

Тоді Домінік поспішав до молодої соломяної вдови, потішати її.

День передтим стрінувся з Педрітом, як переходив границю. Домінік не зважав на те, що він митний урядовець, а спитався Педріта:

— Ви певно ідете до Пампелюни, пане Оґарзін, то ледви зможете завтра вернутися...

— Ви вгадали, — відповів Оґарзін. — Мушу йти на Ля Гендей, а потім іще до Байони.

Як Домінік ішов так холодною зимою нічю, думав лише, як то Марія зрадіє з несподіванки, коли він так неждано прийде до неї.

Хоч дорога була стрімка та камениста, ступав скоро й неструдженого вгору. Нараз у долині заглянув світло в хатині Оґарнізів. Серце забилося йому. Пустився бігти.

Застукав скоро до дверей. Як Марія відчинила, взяв її в свої обійми.

— Чому приходиш саме нині? — спиталася збентежено.

У радісному схвилюванні Домінік не дочув, що його питалася Марія. Відсунув її на бік і ввійшов до кухні, що згідно з баскійським звичаєм, була теж витальнею.

Нафтова лямпа, що висіла на стелі між двома вудженими шинками, слабо освічувала кухню.

У великому вогнищі тріскотіли поліна. Грубі дубові двері вели до сусідньої кімнати.

У привітній кімнаті насолоджувався Домінік Марійчиними великими чорними очима, її білим личком і стрункою поставою. Її неспокій запримітив щойно, як вона прошептала:

— Будь тихо. Тета є в мене в гостях. Спить у сусідній кімнаті.

Митник розсівся вигідно біля вогнища.

— Яка ти гарна, — говорив.

Нараз роздався стукіт у двері другої кімнати. Марія вийшла туди и відчинила двері, одначе не застала там своєї старої тети, лише трьох мужчин у тяжких кожухах і обвантажених ріжними клунками. Один із них то був Педріто Оґарзін. Він розкричався на жінку:

— Відколи то ходить до тебе митник? Що він від тебе хоче, Маріє?

Був дуже схвильований, а його приятелі Сава Ґоен і Осип Істад старалися вспокоїти його.

— Марія нам поможе і вирятує нас із халепи, тому те, що вона робить, добре робить, — говорив Сава.

— Що він робить у нас по ночах? — кричав Педріто.

— Коли хочете знати, — пояснювала Марія, — то він підозрівав і переводить ревізію.

Маріїні слова мали успіх. Пачкарі нараджувалися тихцем, лише Педрідо не вспокоївся. А всеж було для нього найкраще не стрічатися нині з митником.

У клунках були еспанські мережки й хустини, призначені для Байони.

Як пачкарі перейшли небезпечний, строго цильнований яр, хотіли відпочити в Оґарзіна. Та Домінік увійшов туди ще перед ними. Тому, що вже були близько мети, мусіли берегтися кожної нерозваги. Три милі від Оґарзінової хати ждало на них авто. Мало відвезти їх і клунки до Байони.

Та біда, Педріто наслухував під дверима. Колиж почув, як митник жартує з його жінкою, пробудилося в ньому підозріння.

Радив убити митника. Та Сава й Осип упевняли, що Марія відграє знаменито свою ролю і хотіли в цюж мить відходити.

— То дайте бодай мені розмовитися з ним, — просив Педріто.

Приятелі не дозволяли.

— Як він тебе побачить, усього здогадається. Ти сам згадував йому, що їдеш до Еспанії. Подумайже про нас, коли вже не думаєш про себе. Хочеш твоєю заздрістю погубити нас, Педріто?

Ця пригадка мала успіх. З тяжким серцем оставив жінку з митником. Сава й Осип попихали Педріта вперед і він вискочив крізь вікно, наче пробуджений зо сну.

Тимчасом як пачкарі втікали в доли, став падати сніг густими клаптями. Сава й Осип мусіли вважати на дорогу, бо Педріто думав лише про жінку й митника. Розшаліла метелиця. Сава прошептав до Осипа:

— Снігу впало певно вже на кілька стіп коло Педрітової хати й митник мусітиме там заночувати.

Коли Педріто на другий день знову стрінувся з приятелями в Сан Етієні, де Бальґорі, вже майже забув був про вчорашню пригоду.

Зліз весело з воза на торговиці та не зважав, що довкола щось люди перешіптувалися.

За кілька хвилин опісля приступив до нього Сава та сказав:

— Педріто, приготовися на велике нещастя.

Якого нещастя міг Педріто сподіватися, коли мав кишені повні грошей та коли його ждала гарна жінка під горою Іспергі, навіть не цілі дві години дороги відсіля.

— Глупий жарт, — сказав спокійно.

Сава говорив далі:

— В ночі твою хату засипала лявіна, твоя жінка згинула, а з нею і митник Домінік Лякрут.

Педріто не відразу зрозумів.

Колиж зрозумів, непритомний молощо не впав на землю. Сава й Осип схопили його, піддержали, взяли на бік і прошептали:

— Бачиш, Педріто, колиб ти не був добрий приятель і порядний пачкар, лежав би ти там у горах коло своєї жінки... холодний і мертвий...

ПРИРОДНІЙ ЛІК НА ХВОРІ НЕРВИ

Нервовість проявляється незрівноваженими поступками людини. Хвора на нерви людина часто буває дуже пригноблена, має наглі вибухи гніву, або почувається дуже ослабленою. Щоб вилікуватися з такого стану, потрібно що дня їсти подостатком городини, ящіь, овочів, і пити молоко. То вітамін Б, що знаходиться в овочах, городині, молоці та жовтку яйця помагає на скріплення ослаблених нервів.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ДВОЄ ЛЮДЕЙ В ОДНІЙ ОСОБІ.

Перед федеральним судом у Дітройті ставав німецький іміґрант Курт Ґ. В. Людеке, щоб дістати американське громадянство.

Суддя довго розпитувався петента про його минуле й Людеке свобідно розповідав про те, як це він колись помагав Гітлерові здобувати владу. Він признавався, що колись був завзятим націстом і приятелем Гітлера, але запевняв при тому, що нині він уже змінив свої погляди й противиться націзмові й Гітлерові.

Суддя не приняв цього вияснення. Він іще добачив у петенті людину, що не знає основних засад американізму й приказав йому пождати ще пять років.

Людеке говорив: „Старий Людеке вже помер, а є лише новий Людеке". Суддя, видно, щось не дуже повірив у те, що це так легко поховати старого Людеке, а на його місце поставити нового.

ЩО ВОНИ ЗНАЮТЬ.

Персивел Кнавт, кореспондент „Ню Йорк Таймсу", пишучи з Берліну про справу „Адмірала Ґрафа Спе", каже:

„У Німеччині люди не знають про дісний стан „Адмірала Ґрафа Спе" після бою, і правдоподібно цілої правди не довідаються, аж поки війна не скінчиться".

Деякі інформації від народу задержує всякий уряд у війні, бо розголошення деяких інформацій могло би пошкодити веденню війни. Крім таких інформацій тоталітарні уряди задержують іще в тайні такі інформації, що могли би підорвати популярність уряду. Хоч такі уряди голосять, що добро держави є найважнішим добром, то це добро вони часто пояснюють так, що воно зливається з інтересами урядників.

НЕ В ЧАС.

Італійська преса в своїх поясненнях до головної промови італійського міністра заграничних справ, ґрафа Чяна, відкриває заслону на деякі цікаві річи, що ділися поза кулісами европейського театру перед вибухом теперішньої війни.

Між іншим кажуть італійські ґазети, що в передвоєнній кризі італійський диктатор виразно домагався від Німеччини полюбовного розсуду польсько-німецького спору, та що Німеччина буцімто з тим домаганням годилася, признаючи, що її воєнна сила буде до війни готова аж за кілька років.

Цими словами італійська преса немовби то робить Німеччині виразні закиди, що вона її обдурювала. Що одна держава другу часто обдурює, це звісна справа, але не так часто одна держава підносить таке обдурювання публично. Чому мала би робити це тепер Італія?

ДЕ БУЛА НЕСПОДІВАНКА?

Говорить теж італійська преса, що Німеччина повідомила Італію про німецько-російський пакт щойно 36 годин перед його підписанням. Це розясняє дещо здивування европейських держав цею угодою. Коли держави розголошували своє здивування з приводу цеї угоди, ніхто їм не вірив. Загально припускали, що вони мусіли знати про німецько-російські переговори.

З італійської преси виходилоб, що могло бути так, що всі знали, що такі переговори між Гітлером і Сталіном ведуться, але ніхто не припускав, що вони покінчаться так скоро справжньою угодою.

ВІРОЛОМСТВО?

Одна з італійських ґазет, що стоїть близько до італійського маршала Бальба, робить при нагоді промови Чяна ще один поважний закид: мовляв, Італія мала з Німеччиною умову про мир на три роки. Почнаючи війну перед упливом цих трьох років, Німеччина зломала свою умову з Італією.

Це теж один з таких закидів, які не робиться публично, хіба що ним мається осягнути якусь ціль. Яка це може бути ціль?

Чи не накладає Італія з антинімецькою стороною?

ЦІСАРСЬКІ УРОДИНИ.

Великі приготування йдуть в одному краю до відсвяткування дня уродин чоловіка, що править цим краєм. Ґазети містять довжезні статті про нього. На ґазетних сторінках багато ілюстрацій. На них пишаються слезливі поезії. Книгарні заповідають появу аж трьох книжок про життя великого пануючого. 450 ґазетних пропаґаторів зявилися в місці народження великого пануючого, щоб зібрати матеріял про велике життя великого пануючого.

Колись у тому самому краю таврували рабством, коли люди святкували уродини пануючого, хоч такі уродини зазначувалися тим, що учні мали день вільний від науки, жовніри мали паради й пиво, а решта громадянства ходила коло своїх звичайних справ у той день зовсім так, як в інші будні дні.

КАРА ЗА РАДІО.

З ріжних закутин Німеччини подають вістки про поважні кари, які накладають німецькі суди на людей, що прислухуються до чужих радіових авдицій.

Остерігаючи з приводу одного такого присуду, німецький уряд звертав увагу німцям, що „брехлива ворожа пропаґана розкладає душу нашого народу".

Чи з цього малоб виходити, що німецька брехлива пропаганда будує душу німецького народу?

НІМЕЦЬКА ТРАДИЦІЯ.

Анґлійські політики й мілітаристи підчеркують факт, що Німеччині не вдалося покінчити з Анґлією й Францією так скоро, як це вона зробила з Польщею.

Підчеркують це з тої причини, що нібито Німеччина традиційно старалася спір покінчити „Бліцкріґом", („блискавичною війною"). Мовляв, всі війни Німеччини за останніх 75 літ були блискавичні війни. Бісмарк покінчив війну з Австрією в 1866. році за 6 тижнів, війну з Францією за несповна шість тижнів. Гітлер покінчив Австрію, Чехію й Польщу ще скоріше. Навіть у 1914. році Німеччина пробувала доконати Франції за 6 тижнів, але, не вспівши цього зробити за той час, не вспіла цього зробити вже ніколи.

Можемо догадатися, яку думку хотіли би підсунути протинімецькі політики такими виводами: що й тепер, не покінчивши з ворогами за шість тижнів, Німеччина не потрапить їх перемогти ніколи. Та чи з цього виходить такий висновок доконечно?

ЗАМІСЦЬ „БЛІЦКРІГУ" ОБЛОГА?

Як не вдалася „блискавична війна", то Німеччина мусіла перейти до протяжної війни. Зовсім, як не заломавши Франції в 1914. році скорими ударами, Німеччина перейшла на затяжну війну, що тривала до 1918. року.

Зогляду на те тепер виринає питання: як виглядають нині супроти себе воюючі сторони в порівнянні з першою світовою війною? Чи німецька армія нині краща від німецької армії в 1914. році? Чи Німеччина сильніша? Чи уряд популярніший і сильніший від уряду в 1914. році? Чи Гітлер має більше симпатії, як кайзер? Чи настрої в народі кращі, ніж тоді?

Ці річи будуть вирішувати теперішню війну.

ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ!

ЗБОРИ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ

СОЮЗОВИХ ВІДДІЛІВ ВІДБУДУТЬСЯ

В СУБОТУ, 30. ГРУДНЯ (DECEMBER 30, 1939)

В САЛІ УКР. НАР. ДОМУ ПРИ МАРТИН УЛ., ДІТРОЙТ, МІШ.

Початок точно в 7:30 вечером.

Проситься, щоби слідуючі відділи прислали своїх делеґатів, або заступників на ті збори: 20, 75, 94, 141, 146, 175, 183, 203, 292, 341 і 444.

На зборах буде обговорений дальший напрям праці і діяльности Центр. Комітету на 1940 рік і прийдуть на наради інші важні справи.

Уряд Центр. Комітету Союзових Відділів.

КІНЕЦЬ НІМЕЦЬКОГО ВОЕННОГО КОРАБЛЯ „АДМІРАЛ ҐРАФ СПЕ".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАШ ГРІХ!

Не лиш одиниці, але й цілі громади скоро зражуються, коли є якісь невдачі на рідних землях. Суспільність наша чомусь усе виглядає скорих успіхів! А як їх нема, то наступає духовий крах: знеохота, нарікання, а ще частіше осуджування провідних верств. А найгірше з того всього те, що зачинає занепадати народня праця, ота витревала й послідовна.

Це є наш дивний, а навіть хворобливий обяв! Ось такий пригноблений і зрезиґнований настрій приморочив тепер нашу суспільність. Так є, що під впливом останніх траґедій, при присиленій аґітації народніх ворохобників та деяких самозванчих політичних отаманчуків суспільність наша раптово заніміла, скрилася, наче в мишачу діру. А деякі одиниці навіть бояться, щоб хто не вказав на них, що вони народолюбці!

Коли є великі народні успіхи, тоді багато людей аж груди свої широко розпирають. Мовляв, і я великий чоловік! Тоді неодин голосить на всі заставки, що він це чи те зробив. Коли є надія на здобуття певних політичних вольностей на рідних землях, тоді неодин меле язиком, якби млинком, який то він патріот. За те мелення, колиб так повстала вільна Україна, неодин хотів би стати міністром, як не президентом, бо ніби належав до такої орґанізації, яка підпирала боротьбу народу за волю й свободу! Але як не сталося так, як він мріяв, і коли ворог поневолив рідний край, тоді такий знеохочується. А коли в такому випадку треба постояти як не за національні інтереси, то бодай з гуманного боку, тоді наші „відважні" ховаються в мишачу діру! Він боїться правдивого, нагого життя, а тимсамим боротьби.

Дивні бувають люди. Таж саме тоді, коли ворог грозить іще більшим нещастям і впрягає нарід у ще тяжчу неволю і коли грозить смертю національній свободі, треба ще більше боротися за життя! Ще більше треба тоді працювати, ще більше жертвувати! Бо хто вдержить життя багатьом тим, що полишились без засобів до життя на чужині, як збігці? Хто заховає високий рівень нашої культури, коли народні світочі з голоду повмирають? Хто збереже славу й традицію, як борці в таборах, або на засланні погинуть?

Нація живе життям одиниць! Які одиниці, така нація. А на рідніх землях національного життя нема, є лиш неволя. Тому ми, на іміґрації, вже як не з національного, то принайменше з чисто гуманного й християнського почуття повинні піддержати як не духове, то хоч фізичне життя наших рідних, які опинилися в нещасті. Бо кожна людина таки хоче жити.

Ось візьміть себе під увагу... Ви, я, всі ми хочемо жити. Кожен з нас знає, що мусить умерти! Та проте кожен з нас хоче жити. І працює на хліб насущний, щоб лиш своє життя продовжити! Та коби лиш те, а то кожен знас думає якнайдовше жити, та ще прямує до кращого, більш вигідного й багатого життя!

Чомуж ніхто з нас не заложить рук, або не лягає в постіль, дожидаючи смерти? І чи влежалиб ми? Та де, ані мотузком не привязав би нас! Бо ми хочемо жити і боремося зо всіми перешкодами, щоб лиш жити!

Та навіть коли захворіємо, кличемо лікаря, йдемо до лічниці, бо так страшно боїмося вмирати!

То чомуж тоді так легко дозволяємо на те, щоб ворог так легко відбирав життя нашій нації? Бож нація, таксамо як і одиниця — теж хоче жити, і за своє життя мусить зводити завзяті бої!

Так і ми. Чи тому, що дикий азіят загарбав наш рідний край, то ми вже маємо заложити руки і нашою байдужністю помагати нашим рідним ще скоріше вмирати? Чи тому, що зараз ми не здобули незалежної України, маємо проклинати народніх передових синів і судити їх судом ворога? Чи тому, що свої ефіяльти оскаржили борців за волю народу як ґітлерівських аґентів, ми маємо критися в мисячі діри і позволяти таким негодяям безчестити впалих на полі борні? Навіть культурний ворог не уйме чести героям ворожого народу, а свій, хіба неморальний, або правдивий зрадник відважиться на це!...

Та не того дожидають від нас наші рідні! Ми тепер іще більше в поміч рідному краєві повинні стати! Матеріяльно й морально повинні ми помагати полоненим, збігцям, сиротам; нам треба давати знати світові про ґвалт і зло ворога на рідних землях!

Власне тому, що нашим рідним вороги видали засуд смерти, нам треба бути більш активними і живучими!

Подивімся на фінів. Вчімся від них!

о. П. К. (Шікаґо, Ілл.).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

На Культурний Город.

День 2. грудня останеться на довгий час дорогим споминoм для п. Теклі Герман. Це день у котрім родина й приятелі зробили їй несподіванку з нагоди 50-ліття її життя.

Гостина відбулася в Народнім Домі в східній частині міста. Підчас вечері забрала слово п. Герман і подякувала присутнім за їх прихильність.

Зложили привіти гр. Кравчишин, С. Чорній, голова Народнього Дому та урядниці жіночих орґанізацій, в котрих вона є членицею, причому вручено ювилятці гарні китиці цвітів. Опісля складали привіти приятелі. При кінці забрала слово М. Білецька і заявила, що при таких нагодах ми повинні памятати за народні потреби. Маємо гарний Культурний Город та бракує фондів на докінчення. На ту ціль зложили: Текля Герман $2; по $1: А. Робоцька, Ст. Чорній, І. Робоцький; по 50 ц.: Н. Занько, М. Білецька. Решта дрібними. Зібрано разом $9.10.

М. Білецька.

ЗАМКНУТЬ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПАРК У ВЕЙНРАЙТІ

115 миль на полудневий схід від Едмонтону є Національний Парк у Вейнрайті. Це величезна резерва для бофалів та іншої звірини, що має 100,000 акрів простору. Тепер є там 3,000 бофалів, 1,500 елків, 500 оленів, 125 лосів і 35 яків.

Історія того парку така:

Давно канадійський захід мав великі маси бізонів (бофалів), які достарчали мяса і шкір для Індіян. Коли на заході зявився білий чоловік, почав винищувати бізонів, поки тих звірів зовсім не стало.

В 1907 році канадійський уряд рішився врятувати бізонів перед цілковитим винищенням і отворив для тої цілі національний парк у Вейнрайті. У Канаді зовсім не було бізонів. В цілій Америці було тільки одно місце, де збереглися бізони — в американськім стейті Монтана. Властником череди був Майкл Побльо. У нього канадійський уряд купив 700 чистокровних бізонів і спровадив їх на резерву до Вейнрайту.

Експеримент удався. Бізони полюбили нове місце і від того часу почався зріст череди. З первісного числа 700 бізони зросли до 21,000 у 1930 році. Тоді коло 6,000 бізонів продано й застрілено, других 6,000 вивезено в лісистий ренч на півночі, а 5,000—6,000 лишилось у Вейнрайті на розмноження.

Постійний зріст череди примусив уряд стріляти щорічно певну частину бізонів. У минулому році забито 2,000 тих звірят.

Цього року уряд замкне парк у Вейнрайті і вистріляє всю звірину — 3,000 бізонів, 1,500 оленів, 125 лосів і 35 яків.

Найперше вистріляють оленів і їх мясо вишлють для індіян у західній Канаді. Бізонів закуплять фабрики мясних консерв.

Замкнення резерви викликало певне здивування серед населення й домініяльний уряд поспішив з поясненням, що він не мав іншого виходу. Всі парки заповнені бізонами і може забракнути паші. Крім того індіяни потребують шкір. В інших парках бізони й інша звірина будуть залишені.

В Едмонтоні є чутка, що після витереблення звірини парк буде вжитий для потріб військових.

ДВА ЛЕТУНИ ЗГИНУЛИ ПІДЧАС РОЗБИТТЯ ЛІТАКА.

На летунськім майдані біля Лархфілд в Онтеріо розбився літак і в ньому згинули два летуни. Летуни походять з Левак, одначе покищо влада не має їх назвищ.

ЯКА ПОЖИВА МАЄ В СОБІ ЗАЛІЗО

Колиб людина їла чисте залізо, то згинулаб, хоч тілу потрібно трошечки заліза. Те залізо, якого тіло потребує, походить з поживи. Потрошки заліза знаходиться в жовтку яйця, в худому мясі, в печінці та зеленій городовині. Заліза потребує кров. І власне хто хзорує на недокровність, той повинен їсти таку поживу, що має по трохи заліза в собі. Така людина повинна їсти на мягко варені яйця, худе мясо, капусту, борщ, салату й іншу зеленину.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ АЛЕКСАНДРІЯ, ПА. Річні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 82., відбудуться 31. грудня, в годині 1. пополудні, в домі секретаря. Проситься членів і členиць прибути на визначений час. Будуть важні справи і вибір нового уряду. — Теодор Шиляк, секр.

ДІКСОН СИТІ, ПА. Річний мітинг Бр. св. Василія Вел., від. 405., відбудеться в неділю, 31. грудня, в парохіяльній школі при Рівер Стр., Олифант, Па., зараз по Сл. Божій. Проситься всіх членів прибути. Є дуже важні справи до полагодження. — Уряд.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 117., відбудуться в суботу, 30. грудня, в годині 7. ввечір, в галі під ч. 30 Іст 7. вул. Обовязком кожного члена і членкиці прибути начас. Буде справоздання урядників і контр. комісії за 1939. р. і вибір нового уряду на 1940. р. Неявившийся член заплатить 50 ц., а урядник 1 дол. — С. Малярський, предс.; Т. Гнатів, кас.; Гр. Стефанишин, фін. секр.

АРНОЛД, ПА. Річні збори відділу 296. відбудуться в неділю, 31. грудня, в Укр. Домі, в годині 3. пополудні. Проситься всіх членів прибути, бо є важні справи до полагодження, а найважніша то є з довжниками. Хоч не багато їх лишилося, що довгують, бо багато вже своє вирівняли, тож проситься тих, що ще довгують, щоби вирівняли свої довги на наступних зборах. Буде справоздання урядників за 1939. рік з їх діловодства і вибір нового уряду на 1940. рік. — Іван Балабан, голова; Василь Кузмиха, секр.

МекАДУ, ПА. Річний мітинг Бр. Сош. св. Духа, від. 7., відбудеться в понеділок, 1. січня, в 10. годині рано, в церковній гали. Всі члени мають бути присутними. Буде звіт відділових урядників з цілого річного урядування, і інші справи та вибір нового уряду на 1940. рік. — Петро Пухир, предс.

НЮ ЙОРК, Н. Й Річні збори 204. відділу відбудуться в суботу, 30. грудня ц. р., в год. 8:15 ввечір, в салі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вулиця. Всі члени відділу обовязково мають бути приявними на тих зборах. — Е. Ляхович, предс.; М. Близнак, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Річні збори Тов. Вільні Козаки, від. 116., відбудуться в неділю, 31. грудня, в Українській Гали, 18 Вудлянд Стр., в годині 3. пополудні. На порядку деннім буде: справоздання уряду за 1939. рік, справоздання контр. комісії, вибір нового уряду на 1940. рік. Присутність усіх конечна, бо є дуже важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівняти свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Дорогі українці і українки, рік 1939. є ювилейним роком 45-ліття У. Н. Союзу. Батько Союз глядить, де є діти наших родичів. Будьмо уважні, що діти, це будучність нашої організації. — Т. Скурняк, предс.; Йосиф Паславський, кас.; Павло Стадник, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 245., відбудуться в неділю, 31. грудня, в годині 2. попол. Проситься всіх членів, як старших так і молодих, прибути, бо маємо важні справи до полагодження і важним є вибір нового уряду. Наш відділ збільшається, тому треба його припильнувати, щоби нашу силу зеднати до кращого розвитку й праці. — Олекса Палажій, секр.

УВАГА, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ І ОКОЛИЦІ!

Перша Українська Радіова Програма Євангельського подвигу розпічнеться в НЕДІЛЮ, 31. ГРУДНЯ 1939., в годині 1:30 пополудні зо стації W.T.E.L., 1310 Кільос., і буде продовжатись кожної неділі.

Будуть співи, поучаючі науки й музика, а також про те страшне горе і війни, які тепер знова начались.

Євангельська Церков Божа,
943 N. 8th St., Philadelphia, Pa.

АНГЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ ЮРІЙ
оглядає передові англійські позиції в Франції.

ЗАСУДЖЕНИЙ ВИТАЄ ПРОКУРАТОРА

Між першими різдвяними поздоровленнями, які відкрив Моріс Милиґен, федеральний прокуратор у Канзас Ситі, було поздоровлення від Ота Гигинса, визначного члена політичної ґрупи Пендерґеста. Поздоровлення було вислане з вязниці де Гиґинс відбуває дво-літню кару вязниці, засуджений на процесі, на котрім його обвинувачував як прокуратор Милиґен.

ПОЛЬСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „БАТОРИ" В КЛОПОТАХ.

Польський пароплав „Батори" який має 14,000 тон містоти, задержано в канадійськім порті з наказу канадійського морського суду. Пароплав, власність корабельної лінії Ґдиня-Америка, має на собі морґедж у сумі $400,000 і власники морґеджу, якими є італійські будівничі, жадають тепер заплати довгу.

ДІСТАЛИ НАЙБІЛЬШУ ЗАПЛАТУ ЗА СВОЇ БУРЯКИ.

Продуценти цукрових буряків у південній Алберті дістали цього року найбільшу заплату за свої продукти в історії Алберти. Недавно розіслано чеки на суму $1,267,000 у характері першої рати виплат 1,100 продуцентам. Ту першу чи ініціятивну рату виплачено рахуючи по $5.90 за тону цукрових буряків. Тих буряків доставлено до цукроварень 215,000 тон.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 25. грудня 1939, в годині 2.55 пополудні, померла в Ню Йорку, Н. Й.,

ПАРАСКЕВІЯ СЕРЕДЮК,

довголітня членица У. Н. Союзу і Бр. св. Володимира, від. 130, і довголітня членица Тов. Жіноча Поміч, де покійна від року 1932. до 1936. сповняла уряд рекордової секретарки, а від року 1937. до тепер сповняла уряд предсідниці.

Родилася 2. квітня 1895. в селі Жукотин, пов. Коломия, Зах. Україна. Лишила мужа Миколу і троє дітей: Марію, Івана і Софію сиротами.

Поминальний парастас відправиться в заведенню П. Яреми в середу, 27. грудня 1939, в годині 8. ввечір. Похорон відбудеться в четвер, 28. грудня 1939, в годині 9. рано з похоронного заведення, 129 Іст 7. вул. Ню Йорк Ситі. Поминальна Служба Божа в церкві св. Юрія в Ню Йорку.

Проситься членство взяти участь в похороні.

М. Коваль, секр.

Дня 19. грудня 1939. р. в годині 10 мінут по 4. пополудні, на 310 Lexington Court, Карнеґі, Па., помер член Тов. Січи, від. 136. У. Н. Союзу,

ЙОСИФ КЛИМ.

Походив зо села Полона, повіт Сянок, Галичина. Полишив удову жінку Фенну і 5 синів та 3 дочки.

Похорон відбувся в неділю, 24. грудня, з дому жалоби та до церкви св. Петра і Павла в Карнеґі, Па.

Товариство втратило доброго члена.

Вічна Йому память!

Василь Копко, секр.

ТАРЗАН І ВОГНІ ТОРУ (50)

Z-50

Copr. 1939, Edgar Rice Burroughs, Inc. UNITED FEATURE SYNDICATE, Inc.

Звертаючись до головного сторожа святині королева приказала: „Приведи роторіянського вязня". Кількох сторожів кинулось виконувати її волю. По хвилі вони привели переляканого на смерть жовтого чоловіка, закутого в кайдани. Кайдани скоро з нього знято і привязано лапцюхами на рушті ідола.

„Що це за чоловік?", запитав Тарзан. „Це шпигун ратор-ців, моїх ворогів", відповіла королева: „Він тепер згине". „Ти думаєш вбити його, не давши йому нагоди згинути у боротьбі?", запитав воєвничо Пері. „Мовчати", відповіла остро королева і додала: „Бо ти знайдешся на його місци".

Ця церемонія викликувала обурення також у Тарзані. Він заговорив до королевої: „Ти можеш робити зо своїми вязнями, що хочеш. Але ми не хочемо бути свідками смерти безборонного чоловіка. Ти сказала передтим, що можемо входити і виходити куди захочемо. Саме тепер ми хочемо звідси відійти".

З тими словами Тарзан відвернувся і справді хотів вийти з кімнати. Аґті миттю видала своїй сторожі приказ. Сторожі окружили товариство білих і кожному з них ззаду спінили руками рамена. Тарзан одним рухом отрясся, та це не помогло. До нього прискочив Мунґо і притиснув кінець меча до його грудей.